

vnuerſalem rationē. Et melius tertē cui non adefſt turbatio aliqua omnino, quā̄m cui naturaliter inefſt, hac autem turbatione lex caret, mens verō̄ humana nō̄ caret. Sed forſan dicit aliquis, quō̄d per huiusmodi rationē̄ probabilius deliberabit circa ſingula. Quō̄d igitur neceſſe ſit ipſum legis conditore eſſe, ac leges poni, manifeſtum eſt: ſed non inuiolabiles, quatenus tranſgrediuntur. nam in ceteris quidem inuiolabiles eſſe oportet. At de quibuscuſque lex aut prouidere non poteſt omnino, aut non bene prouidere, vitium in his vni viro optimo danda ſit poteſtas, an multis? Etenim nunc plures ſimul cognofcunt de cauſis, & deliberant, & indicant, ſunt autem huiusmodi iudicia omnia de ſingularibus, & cum vnufquiſque per ſe fortaffe deficiat, ciuitas autem ex multitudine conſtat: vt conuiuium, ad quō̄d plures conferunt, melius eſt quā̄m vna atque ſimplex menſa: ſic iudicia multorum ſepe meliora ſunt, quā̄m vnufcuſque. Præterea multitudo minus ſubiacet corruptioni, quemadmodum aquę magna congeries: ſic etiam plures quā̄m pauci, incorruptibiliores ſunt. at cum vnus iudicat, ſi ira vel alia huiusmodi perturbatio vincat, neceſſarium eſt iudicium corrumpi: ſed in multitudine, difficile foret omnes irarſci atque errare. Sit autem multitudo liberorum hominū̄, qui nihil agat præter legem, niſi in quibus lex ipſa neceſſario deficiat, quō̄d ſic hoc non facile in pluribus, ſi plures ſint boni viri & ciues, vt tū̄d incorruptio erit vnus in gubernā̄do, an cū̄ erūt plures & boni omnes? an patet quō̄d plures? enimvero plures inter ſe factionibus cō̄tendunt, vnus autē̄ non contendit. Sed aduerſus hoc forſan ponendū̄ eſt, quō̄d ſtudioſi viri ſunt omnes, vt ille vnus. Si ergo plurimū̄ gubernatio, bonorū̄ autē̄ virorū̄ omnium, optimatū̄ dicitur, vnus autē̄ regnū̄, optimabilis eſſet ciuitatibus ab optimis gubernari quā̄m à̄ rege, & ſi cum poteſtate, & ſi ſine poteſtate ſit imperium, modo reperiri queant plures ſimiliter, & ob hoc forſan rex ab initio reperitus eſt, quō̄d difficile erat viros plures excellē̄tes virtute reperiri. præſertim cum tunc ciuitates paruę forent. Præterea ob beneficia accepta regem creare: quod opus eſt bonorū̄ virorū̄. ſed cum poſtea contingeret, vt plures pari virtute reperirentur, non amplius tolerarunt regem, ſed commune

*Si vnus ſatis
vna lex
quod vnus
vltis tranſ
grediuntur*

A τὸν καθόλου τῆς ἀρχῆς ἢ κρείττον δὲ, ἢ μὴ κρεῖττεσι τὸ παθητικὸν ὄλωσ, ἢ ὃ συμφορῆς. τῷ μὲν οὐκ ἴσως τῆτο οὐκ ἔπαρχει, ἄλλ' ἴσως αἰ φάη τις, ὡς αὐτὶ τούτου βουλόσεται περὶ τῆς κατ' ἕκαστα κελλον. ὅτι μὲν τῶν αὐτῶν νομοθετῶν αὐτῶν εἶδ, δὴλον, καὶ κείσων νόμοι, ἀλλὰ μὴ κρείσσι, ἢ παρεκβαῖνοισιν· ἐπεὶ περὶ τῶν ἄλλων εἶδ δὲ τῶν κρείσσι, ὅσα μὴ δυνάτῶν τὸν νόμον κρείσσι, ἢ ὄλωσ, ἢ δὲ. πόττερον δὲ ἕνα τὸ ἀρεστον δεῖ ἀρχειν, ἢ πάντας; καὶ γὰρ νῦν σωμῶντες διεκρίζοισι, καὶ βολόσονται, καὶ κρείνοισιν· αὐτῶν δὲ εἰ κρείσσι εἰσὶ πάνσων περὶ τῶν κατ' ἕκαστον. κατ' ἕνα μὲν οὐκ συμβαλλόμενος ὅσπισσῶν, ἴσως χρείσσι· ἀλλ' εἰσιν ἢ πόλις ἐν πολλῶν, ὡσπερ ἐστῆσσι συμφορητὸς καλλῶν μακρῶν καὶ ἀπλήσσι. δια τῆτο καὶ κρείσσι ἀμεινον ὄχλωσ πολλὰ ἢ εἰς ὅσπισσῶν. ἔτι μᾶλλον ἀδιὰ φθορον τὸ πολλῶν κατὰ ἕνα ἕνα τὸ πλείον, οὐτῶ καὶ τὸ πλείστος τῶν ὀλιγῶν ἀδιὰ φθορότερον τῶ δὲ ἕνὸς ὑπὸ ὀργῆσ κρατηθέντος, ἢ πινὸς ἐτέρου πείσσις τοιοῦτου, ἀναγκᾶσθον διεφθάρσῶν τῶν κρείσσι· ἐκτῆσ δὲ ἔργον ἀμα πάντας ὀρρῆθῆσθαι καὶ ἀμαρτεῖν. ἔστω δὲ τὸ πλείστος οἱ ἐλεύθεροι, μισθῶν παρὰ τὸν νόμον κρεῖσσι πάντες, ἀλλ' ἢ περὶ ὅσσι ἐκλείπῶν ἀναγκᾶσθον αὐτῶν. εἰ δὲ δὴ τῆτο μὴ βῆσθον ἐν πολλῶσ, ἀλλ' εἰ πλείσσι εἰεν ἀγαθοὶ καὶ ἀδρες καὶ πολῆται, πόττερον ὁ εἰς ἀδιὰ φθορότερος ἀρχειν, ἢ μάλλον οἱ πλείσσι μὲν τὸν ἀρεστομόν, ἀγαθοὶ δὲ πάντες; ἢ δὴλον ὡς οἱ πλείσσι; ἀλλ' οἱ μὲν, στασιάζοισιν·

E ὁ δὲ εἰς ἀστυσῆσσι. ἀλλὰ περὶ τῆσ ἀπιδετέον ἴσως, ὅτι αὐσὺ δάσσι τῶν ἄλλων, ὡσπερ καὶ κείσσι ὁ εἰς. εἰ δὲ τῶν μὲν τῶν πλείστων ἀρχῶν, ἀγαθῶν δὲ ἀδρων πάντων ἀρεστοκρατῆσ δειτέον, τῶν δὲ πῶ ἕνὸς, βασιλείαν, ἀμειπτότερον αὐ εἶν τῆσ πόλισιν ἀρεστοκρατῆσ βασιλείασ, καὶ μὲν δυνάμεισ καὶ χρείσσι δυνάμεισ οὐσσι τῆσ ἀρχῆσ, αὐ ἢ λαβεῖν πλείσσι ὁμοίασ. καὶ δια τῆσ ἴσως ἕνα βασιλεύοντο κρεῖσσι, ὅτι αὐσῶν οὐκ ὀρεῖν ἀδρας πολὺ διαφερόντας κατ' ἀρετῶν, ἀλλῶσ τε καὶ τότε μικρᾶσ οὐκοῦν τῶσ πόλισ. ἔτι δὲ ἀπ' ὕεργησσι κατὰ δῆσσι τῶν βασιλείσ ὁ αὐσ ὅσσι ἔργον τῶν ἀγαθῶν ἀδρων. ἐπεὶ δὲ

F

σωμῶσθαι γίγνεσθαι πολλοὶ ὁμοίσσι περὶ ἀρετῶν, ἢ ἐπὶ ἀρετῶν, ἀλλ' ἐξ ἴσσι κοινόν τι καὶ πολὺ